

Οικολογία, βιβλική θεολογία και ο κόσμος

Ενότητα **13** : 13^ο μάθημα

Αικατερίνη Γ. Τσαλαμπούνη
Τμήμα Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Οικολογία, βιβλική θεολογία και ο κόσμος

Αικατερίνη Γ. Τσαλαμπούνη

13^ο μάθημα

Χριστιανισμός και οικολογικό πρόβλημα

- Ο Χριστιανισμός αντιμετωπίζει μία διπλή κριτική:
 - Δεν κατόρθωσε να αναχαιτίσει την παράλογη κι επιθετική στάση του δυτικού κόσμου απέναντι στο περιβάλλον
 - Αντιθέτως φαίνεται να την στήριξε ιδεολογικά
- Σημείο κριτικής ο ανθρωποκεντισμός του βιβλικού κειμένου και η ανθρωποκεντρική ερμηνεία του μηνύματός του (βλ. χαρακτηριστικά την ιστορία της δημιουργίας και του Αδάμ)
- Η έμφαση στον μυστικισμό ως έκφραση της ανθρώπινης εμπειρίας συνάντησης με τον Θεό (περιθωριοποίηση της οριζόντιας διάστασης των ανθρώπινων σχέσεων, πλατωνικά στοιχεία, εξατομίκευση της εμπειρίας)

Ο ανθρωποκεντρισμός του βιβλικού κειμένου

- Το βιβλικό κείμενο υιοθετεί ένα κοσμοείδωλο σαφώς ανθρωποκεντρικό
- Η συνειδητοποίηση του εγγενούς χαρακτήρα του ανθρωποκεντρισμού -> ο άνθρωπος δημιουργεί κι ο άνθρωπος πρέπει να επιλύσει το οικολογικό πρόβλημα
- Ο μετριασμός της ανθρωποκεντρικής θεώρησης μέσα από τον τονισμό του ρόλου του ανθρώπου στην καταλλαγή και της αλληλεξάρτησης όλης της δημιουργίας

Εσχατολογία vs Αποκαλυπτική (Α΄)

- Εσχατολογία: διδασκαλίες θρησκευτικών συστημάτων (και στην περίπτωση του Ιουδαϊσμού και του Χριστιανισμού) για το μέλλον των ανθρώπων και του κόσμου (θάνατο, ανάσταση, κρίση, αιώνια ζωή, παράδεισος και κόλαση).
- Αποκαλυπτική: ένα είδος αφηγηματικής θεολογίας, όπου (α) ο παρών κόσμος αντιμετωπίζεται ως χώρος κυριαρχίας του κακού και προσωρινής κατοχής από τον Σατανά κι όπου οι άνθρωποι του Θεού βιώνουν την καταπίεση, (β) αυτός ο κόσμος θα καταστραφεί σύντομα από τον Θεό και θα αντικατασταθεί από ένα νέο και τέλειο που θα μοιάζει με την αρχική Εδέμ.

Εσχατολογία vs Αποκαλυπτική (Β΄)

- Βασικές διαφορές:

Προφητική εσχατολογία	Αποκαλυπτική εσχατολογία
Εγκόσμια εσχατολογία	Υπερβατική εσχατολογία
Ανοικτό τέλος της ιστορίας	Ιστορική αιτιοκρατία

- Μία διπλή πρόταση:
 - Η συνειδητοποίηση της μεταφορικής γλώσσας του κειμένου
 - Η αντιμετώπιση του κόσμου στην ολότητά του (η δημιουργία ως ο χώρος πραγματοποίησης της σωτηρίας, η δημιουργία ως αντικείμενο της σωτηρίας)

Οι δυνατότητες της οικολογικής ερμηνείας

- Το βιβλικό κείμενο ως κέντρο της ζωής της εκκλησιαστικής κοινότητας – ως αναπόσπαστο κομμάτι της παράδοσής της και της εμπειρίας της
- Αναδεικνύει εκείνα τα θεολογικά στοιχεία του κειμένου που μπορούν να συμβάλουν στην αναθεώρηση των σχέσεων ανθρώπου και περιβάλλοντος
- Παρέχει το θεολογικό πλαίσιο και το θεολογικό υπόβαθρο για την κατανόηση του οικολογικού προβλήματος ως προβλήματος σχέσεων

Τα όρια της οικολογικής ερμηνείας

- Δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την αιτιολόγηση πρακτικών φιλικών προς το περιβάλλον
- Ο ανθρωποκεντρισμός του βιβλικού κειμένου και το διαφορετικό κοσμοείδωλο
- Ο έντονος εσχατολογικός χαρακτήρας ορισμένων κειμένων
- Το βιβλικό κείμενο δεν θα πρέπει να απολυτοποιηθεί. Δεν μπορεί να λειτουργήσει ως πανάκεια ούτε απαντά σε όλα τα προβλήματα

Το βιβλικό κείμενο στην Ορθόδοξη παράδοση

- Κομμάτι οργανικό της εκκλησιαστικής παράδοσης
- Όχι κατά γράμμα θεοπνευστία
- Μάλλον η εμπάθυνση κι η ανάπτυξη της ιστορίας της σωτηρίας και της καταλλαγής – όχι ένας ηθικός κώδικας

Η πρόταση

- Μία περισσότερο ολιστική προσέγγιση των βιβλικών κειμένων
- Υιοθέτηση του θεολογικού πρίσματος της οικολογικής ανάγνωσης με πλήρη επίγνωση αυτής της επιλογής και των ορίων της
- Αξιοποίηση των σύγχρονων ερμηνευτικών μεθόδων (π.χ. αφηγηματολογία, κοινωνιολογική ερμηνευτική προσέγγιση κ.ά.) και των εργαλείων της ιστορικοκριτικής μεθόδου
- Ανάπτυξη διαλόγου με άλλους επιστημονικούς χώρους (φυσικές επιστήμες και ηθική, σύγχρονη φιλοσοφία)

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Αικατερίνη Γ. Τσαλαμπούνη. «Οικολογική Ερμηνεία της Καινής Διαθήκης. 13^ο μάθημα». Έκδοση: 1.0. Θεσσαλονίκη 2014. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση: : <http://opencourses.gr/courses/OCRS359/>.

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά - Παρόμοια Διανομή [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Τέλος ενότητας

Επεξεργασία: Παπατζιλάκη Χριστίνα
Θεσσαλονίκη, Εαρινό Εξάμηνο 2013-2014

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Σημειώματα

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

